

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методик початкової освіти

Кваліфікаційна робота

з теми: **«ТЕХНОЛОГІЇ ЕЙДЕТИКИ НА УРОКАХ МОВНО-
ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»**

Виконала: здобувачка другого
(магістерського) рівня вищої освіти
РО1-М23 групи
спеціальності 013 Початкова освіта
Ярошенко Анна Павлівна

Керівник:
Мєлєкєсцева Наталія Василівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методик
початкової освіти

Рецензент:
Галаманжук Леся Людвігівна,
доктор педагогічних наук, професор

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЕЙДЕТИКИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	8
1.1 Ейдетика як педагогічна технологія: сутність, поняття, принципи	8
1.2 Вікові та психологічні особливості розвитку молодших школярів та їхній вплив на сприйняття навчального матеріалу	12
1.3 Роль ейдетичних технологій у реалізації мовно-літературної освіти молодших школярів	20
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЕЙДЕТИКИ НА УРОКАХ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	26
2.1 Ейдетичні вправи та завдання на уроках української мови та літературного читання в початковій школі	26
2.2 Стан розробки проблеми дослідження у шкільній практиці	37
2.3 Організація, зміст і перевірка ефективності експериментального дослідження.....	44
ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	66
ДОДАТКИ.....	76

ВСТУП

Сучасні здобувачі освіти отримують значні обсяги інформації, яка швидко примножується, оновлюється, а ідеї переосмислюються. Учнім необхідно докладати величезних зусиль для запам'ятовування багатьох фактів, тому ключова компетентність «уміння вчитися» набуває пріоритетного значення, що змінює підхід до навчання.

За вимогами типових освітніх програм для початкової школи, молодші школярі повинні вивчити напам'ять певну кількість різножанрових творів, правопис словникових слів тощо. Відтак одне із завдань початкової освіти – навчити учнів раціональних методів запам'ятовування, щоб інформацію можна було відтворити в певній послідовності у повному обсязі.

У реалізації окресленого завдання вчителю допоможе використання методів ейдетики, в основі яких – використання найбільш ефективних прийомів запам'ятовування та відтворення інформації, заснованих на максимальному використанні образів і гри.

Використання цієї технології на уроках мовно-літературної освітньої галузі дозволяє зробити процес засвоєння знань більш цікавим, творчим та ефективним. За допомогою ейдетичних прийомів учителі мають можливість покращити запам'ятовування інформації, розвинути асоціативне мислення, сприяти розвитку креативності учнів, що є надзвичайно важливим для їхнього подальшого навчання.

Аналіз наукових джерел виявив, що особливості використання ейдетичних методів в освітньому процесі вивчали такі вчені, як Є. Антощук, А. Василько, М. Гайдаєнко, Ю. Данилевич, М. Коврига, О. Кузнєцов, І. Матюгін, А. Нікітіна, О. Пащенко, К. Приходченко й інші. Наукові дослідження використання методів ейдетики на уроках у початковій школі представлені працями Г. Білавич, Т. Бріцкан, О. Ілясова, І. Ковач, Т. Котик, М. Кузьми-Качур, С. Медвідь, О. Поясик, Н. Цуркан, А. Щербини й ін.

Варто зауважити, що попри наявність досліджень щодо застосування методів ейдетики в освітньому процесі початкової школи, ця наукова проблема не втрачає своєї актуальності: в умовах війни більшість молодших школярів перебуває в стані стресу, що негативно впливає на їх емоційний стан, розвиток і функціонування мозку. Відтак спостерігається зниження рівня когнітивних функцій дітей, зокрема уваги, пам'яті та мислення, що значно ускладнює процес запам'ятовування і засвоєння нової інформації. Результатом окреслених процесів є труднощі в навчанні та зниження здатності дітей ефективно опановувати знання. З огляду на це педагогічна спільнота досліджує та розробляє методи і прийоми для інтенсивного розвитку творчого мислення школярів та підвищення ефективності сприйняття учнями навчального матеріалу, серед яких – методи ейдетики, що підтверджує **актуальність** теми нашого дослідження.

Мета кваліфікаційної роботи – теоретично обґрунтувати й експериментально перевірити систему роботи з розвитку пам'яті та творчого мислення здобувачів початкової освіти засобами технологій ейдетики на уроках мовно-літературної освітньої галузі.

Сформульована мета передбачає розв'язання низки **завдань**:

- 1) проаналізувати психолого-педагогічну й методичну літературу з теми дослідження та визначити сутність ключових понять;
- 2) схарактеризувати теоретико-методичні аспекти використання ейдетичних прийомів на уроках мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі;
- 3) розробити систему роботи з розвитку пам'яті та творчого мислення молодших школярів засобами технологій ейдетики на уроках мовно-літературної освітньої галузі;
- 4) перевірити ефективність розробленої системи роботи експериментальним шляхом.

Об'єкт дослідження – процес використання ейдотехнік у початкових класах Нової української школи. **Предмет дослідження** – система роботи з

роботи з розвитку пам'яті та творчого мислення молодших школярів засобами технологій ейдетики на уроках мовно-літературної освітньої галузі.

Гіпотеза дослідження ґрунтується на припущенні, що застосування технологій ейдетики на уроках мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі сприятиме покращенню процесу засвоєння знань, розвитку пам'яті та творчого мислення, підвищенню інтересу до навчання, а також формуванню стійких навичок запам'ятовування у молодших школярів.

Методи наукового дослідження: теоретичні (аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури, синтез, узагальнення, систематизація наукових ідей), емпіричні (спостереження за навчальною діяльністю учнів, вивчення й узагальнення педагогічного досвіду, педагогічний експеримент), методи обробки даних (кількісний і якісний аналіз отриманих результатів).

Експериментальна база дослідження: Кам'янець-Подільський ліцей №8 Кам'янець-Подільської міської ради Хмельницької області.

Наукова новизна роботи: уточнено роль технологій ейдетики у формуванні когнітивних здібностей молодших школярів, запропоновано методичні рекомендації щодо інтеграції ейдетичних прийомів в освітній процес мовно-літературної освітньої галузі, з'ясовано ефективність використання ейдетичних технологій у підвищенні рівня пам'яті та творчого мислення учнів початкових класів.

Практичне значення дослідження: результати дослідження можуть бути використані вчителями початкових класів на уроках мовно-літературної освітньої галузі. Запропоновані підходи сприятимуть розвитку творчого мислення, уяви та пам'яті молодших школярів, підвищуючи їхню мотивацію до навчання.

Апробація роботи здійснювалася у формі участі в міжнародних, всеукраїнських і регіональних науково-практичних конференціях (всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні питання початкової освіти: досвід, реалії, перспективи», 19-20 жовтня 2023 р., 17-18 жовтня 2024 р., м. Кам'янець-Подільський; всеукраїнська науково-практична

конференція «Українська та іноземні мови в початкових класах: актуальні проблеми наступності дошкільної і початкової освіти», 14-15 березня 2024 р., м. Кам'янець-Подільський); студентських конференціях (всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти й молодих вчених «Актуальні питання сучасної освіти в Україні: виклики та перспективи», 23-24 жовтня 2024 р., м. Кам'янець-Подільський; наукова конференція студентів і магістрантів за підсумками НДР у 2023-2024 н.р.).

Результати дослідження обговорено на заняттях наукової проблемної групи «Актуальні проблеми мовно-літературної освіти молодших школярів» та на засіданнях кафедри теорії та методик початкової освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (2023-2024, 2024-2025 н.р.).

Опубліковано статтю «Використання методів ейдетики на уроках літературного читання в початковій школі» у збірнику наукових праць студентів і магістрантів педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (Вип. XX, 2024) [76].

Структура та зміст роботи. Наукова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Обсяг роботи – 77 сторінок.

Зміст роботи. У вступі обґрунтовано актуальність теми кваліфікаційної роботи, визначено її мету, завдання, об'єкт та предмет, методи наукового дослідження, гіпотезу, новизну, практичне значення отриманих результатів.

У першому розділі «Теоретичні засади використання технологій ейдетики в освітньому процесі початкової школи» досліджено теоретичні засади використання технологій ейдетики в освітньому процесі початкової школи. Проаналізовано сутність, поняття та принципи ейдетики як педагогічної технології, визначено її потенціал у розвитку пам'яті, уяви та творчого мислення учнів. Розглянуто вікові та психологічні особливості молодших школярів, які впливають на їхнє сприйняття та засвоєння

навчального матеріалу, а також обґрунтовано роль ейдетичних технологій у реалізації мовно-літературної освіти в початковій школі, зокрема їхню ефективність у формуванні мовленнєвих навичок і читацької культури молодших школярів.

У другому розділі «Методика використання технологій ейдетики на уроках мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі» описано особливості використання технологій ейдетики на уроках української мови та літературного читання в початковій школі. Представлено ейдетичні вправи та завдання, які сприяють розвитку пам'яті, мислення і творчості молодших школярів. Проаналізовано стан впровадження технологій ейдетики у шкільній практиці, визначено основні проблеми та перспективи їх застосування. Описано організацію, зміст і хід експериментального дослідження, а також здійснено перевірку ефективності розробленої системи роботи.

У висновках представлено підсумки наукового дослідження.

ВИСНОВКИ

У ході виконання кваліфікаційної роботи з'ясовано, що ейдетика як інноваційна педагогічна технологія базується на механізмах асоціативного мислення, візуалізації та образного запам'ятовування, що сприяє більш ефективному засвоєнню навчального матеріалу молодшими школярами.

Технології ейдетики сприяють розвитку пам'яті, асоціативного та творчого мислення, що є важливим для реалізації мовно-літературної освіти в початковій школі. Визначено, що методика ейдетики відповідає віковим особливостям молодших школярів, стимулює їхню пізнавальну активність і мотивує до навчання.

Також було досліджено основні методи ейдетики, які застосовуються під час уроків у початкових класах, серед них: метод піктограм, метод узгодження фантазії та уяви, метод логічних скорочень, метод оживлення, метод Цицерона, метод візуалізації, ланцюговий метод тощо. Ці прийоми сприяють ефективній організації освітнього процесу, забезпечують свідоме й швидке засвоєння матеріалу, знижуючи інтелектуальне навантаження на учнів.

У процесі дослідження розроблено систему завдань і методичних прийомів для уроків мовно-літературної освітньої галузі, спрямовану на розвиток пам'яті та творчого мислення учнів. До них увійшли вправи на запам'ятовування словникових слів, побудову асоціативних схем і ланцюжків, складання історій, використання ейдетичних казок і створення візуальних образів для кращого розуміння текстів. Розроблена система враховує принципи інтеграції, поступовості й адаптації до навчальних потреб дітей.

Експериментальна перевірка ефективності системи роботи підтвердила доцільність і результативність впровадження ейдетичних технологій у початковій школі. У процесі експерименту спостерігалось підвищення рівня пізнавальної активності учнів, збільшення обсягу й точності

запам'ятовування навчального матеріалу, а також покращення здатності до творчого мислення. Аналіз результатів контрольного етапу експерименту в експериментальному класі продемонстрував помітні переваги запропонованої системи порівняно із традиційними методиками навчання.

Підсумовуючи результати здійсненого дослідження, можна зазначити, що поставлена мета роботи була досягнута, а сформульовані завдання – реалізовані. Отримані дані підтвердили доцільність використання технологій ейдетики в навчанні, що дозволяє не лише покращувати якість засвоєння матеріалу, але й розвивати пізнавальну активність і творчий потенціал молодших школярів.

Отже, технології ейдетики є дієвим засобом підвищення ефективності освітнього процесу в початковій школі та можуть бути успішно застосовані для розвитку ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів початкової освіти на уроках мовно-літературної освітньої галузі.

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на вивчення впливу технологій ейдетики на розвиток інших когнітивних функцій молодших школярів, таких як увага, сприйняття та уява. Перспективними, на нашу думку, є також дослідження щодо інтеграції ейдетичних технологій у цифрове середовище та їх застосування в умовах дистанційного навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агафоник Т. Особливості розвитку ейдетичної пам'яті у дітей старшого дошкільного віку. *Перші спроби пошуку в науковому просторі: збірник матеріалів XV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Особливості організації життєдіяльності дитини у сучасному дошкільному»* (27 квітня 2017 року). Умань : АЛІМІ, 2017. С. 8-10.
2. Акастьолова О. В. Використання прийомів мнемотехніки для засвоєння навчального матеріалу здобувачами освіти початкових класів : навчально-методичний посібник. Слобожанське, 2022. 20 с.
3. Антощук Є. В. Швидка психологічна допомога. Таємниці української школи ейдетики. *Світ виховання*. 2007. №1. С. 14-21.
4. Антощук Є. Українська школа ейдетики. *Психолог. Шкільний світ*. 2018. № 21/22. С. 4-9.
5. Ахьядова Т. Г. Вивчення скоромовок та віршів методом ейдетики та мнемотехніки. Шенгури, 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/01001plm-6a39.docx.html> (дата звернення: 22.05.2024).
6. Безрукова С. Використання елементів ейдетики під час вивчення теорії літератури. *Зарубіжна література в школах України*. 2016. №6. С. 24-25.
7. Бех І. Д. Ідентифікація у вихованні та розвитку особистості. *Педагогіка і психологія*. 2013. №4. С. 42-49.
8. Білавич Г. В., Князевич Н. В. Роль ейдетики в розвитку мовної особистості молодшого школяра. *Pedagogika. Problemy, osiagnicia, innowacyjno, praktyki, teoria*. Warszawa : Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2015. С. 6-8. URL: http://xn--e1aajfpcds8ay4h.com.ua/files/file/scientific_conference_40/zbornik_40_31.pdf#page=6 (дата звернення: 11.02.2024).
9. Білецька Л. С., Стасів Н. І. Розвиток пам'яті як одного з компонентів загальної культури мислення учнів початкових класів. *Наука і*

техніка сьогодні. 2024. №4(32). С. 496-507. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-4\(32\)-496-507](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-4(32)-496-507) (дата звернення: 10.08.2024).

10. Богайчук Р. В. Застосування інноваційних технологій для творчого розвитку учнів початкової школи. *Розвиток інтелектуальних умінь і творчих здібностей учнів та студентів у процесі навчання дисциплін природничо-математичного циклу «ІТМ*плюс – 2015»*: матеріали II Міжнародної науково-методичної конференції (3-4 грудня 2015 р., м. Суми): у 3 ч. Ч. 3 / упорядн. Чашечникова О. С. Суми : видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2015. С. 86-88. URL: <https://fizmatsspu.sumy.ua/Konferencii/sbor/itm/ITM-2015-p3.pdf#page=86> (дата звернення: 10.08.2024).

11. Богайчук Р. В. Практика ейдетики в початковій школі. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. 48 с.

12. Буравель О. О. Ейдетика як один з способів розвитку пам'яті у учнів на уроках біології. *Scientific trends in the development of science and education: the X International Scientific and Practical Conference, November 04-06, 2024. Thessaloniki, Greece, 2024*. С. 36-39.

13. Бурнос В. В., Каплунова А. О. Ігрові методи навчання – передумова інтелектуального та творчого розвитку особистості школярів. *Педагогічна майстерність*. 2015. №5(53). С. 11-20.

14. Вашуленко М. С. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Українська мова» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу: навч.-метод. посіб. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. 192 с.

15. Гаджилова О. В. Математика, ейдетика, мнемотехніка. *Математика в школах України*. 2019. № 6. С. 6-9.

16. Галата С. Оновлені програми :зубріння відмінюється. *Освіта України*. 2016. 15 серпня. С. 6-7.

17. Головащенко Л. М. Акрівірші для дітей. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-akrovirsi-dla-ditej-308303.html> (дата звернення: 20.06.2024).
18. Головіна О. Як розвивати пам'ять в учнів. Нова українська школа. URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-rozvyvaty-pam-yat-v-uchniv/> (дата звернення: 22.04.2024).
19. Гоян І. М., Палій А. А. Методи діагностики психічного розвитку дітей. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2014. 652 с.
20. Даниленко М. Застосування ейдотехнік на уроках української мови в початковій школі. *Розвиток особистості молодшого школяра: сучасні реалії та перспективи*: матеріали четвертої науково-практичної інтернет-конференції молодих науковців та студентів. Випуск 5. Бердянськ, Вінниця, Івано-Франківськ, Кам'янець-Подільський, Київ, Кропивницький, Полтава, Умань, 2018. С. 109-111.
21. Державний стандарт початкової освіти. *Учитель початкової школи*. 2018. №4 (вкладка). С. 1-16.
22. Десятнюк А. В. Методичний інструментарій для дослідження особливостей пам'яті дітей молодшого шкільного віку. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/metodicnij-instrumentarij-dla-doslidzenna-osoblivostej-pamati-ditej-molodsogo-skilnogo-viku-263721.html> (дата звернення: 22.04.2024).
23. Доброштан Н., Куліш О. Вікові особливості у дослідженнях видів і процесів пам'яті. *Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки*. 2020. Випуск 7. С. 37-44. URL: http://psy-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/7_2020/8.pdf (дата звернення: 15.03.2024).
24. Добрянська Н. В світі казкової ейдетики: техніки ейдетики в початковій школі. *Початкова освіта*. 2016. №13(781). С. 35-47.
25. Жалко Т. Й., Вірста С. Є. Методика ейдотехнік та її використання в освітньому процесі. *Педагогічний пошук*. 2022. №2(114). С. 15-19.

26. Забара Л. Ейдетика як метод розвитку. *Початкова освіта*. 2015. №1. С. 13-14 .
27. Ілясов О., Щербина А. Можливості застосування методів ейдетики у мовно-літературній освітній галузі. *Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ»*. 2023. С. 192-196. URL: <https://doi.org/10.36074/logos-28.04.2023.59> (дата звернення: 15.03.2024).
28. Ісак Б. В. Проведення діагностики уваги, пам'яті та уяви у дітей молодшого шкільного віку. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/lesson/provedennia-diahnostyky-uvahypamiati-ta-uiavy-u-ditei-molodshoho-shkilnoho-viku-423062.html> (дата звернення: 22.04.2024).
29. Калачикова О. Ейдетика – метод виховання позитивного мислення молодших школярів. *Психолог*. 2015. №21-22. С. 55-57.
30. Калачикова О. Ейдетика та швидкочитання. Робочий зошит для дітей 5-6 років. Початковий рівень. Київ : Шалений равлик, 2020. 80 с.
31. Калачикова О. Ейдетика та швидкочитання. Робочий зошит для дітей 7-8 років. Середній рівень. Київ : Шалений равлик, 2020. 80 с.
32. Калачикова О. Ейдетика та швидкочитання. Робочий зошит для дітей 8-9 років. Поглиблений рівень. Київ : Шалений равлик, 2020. 80 с.
33. Клочан М. В. Особливості розвитку і формування пам'яті у дітей молодшого шкільного віку. URL: <https://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/17669/%D0%9A%D0%BB%D0%BE%D1%87%D0%B0%D0%BD%20%D0%9C.%D0%92..pdf?sequence=2> (дата звернення: 14.04.2024).
34. Книш В. В. Розвиток пам'яті, уяви, творчого мислення та вміння швидко й точно відтворити отриману інформацію шляхом використання методів ейдетики на уроках української мови та літератури. *Методика викладання української мови в сучасній школі: теорія та практика : матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Харків, Україна, 31 березня 2020 року)*. Харків : Центр прогресивної освіти «Генезум», 2020. С. 103-106.

35. Ковальова В. Становлення та розвиток творчої особистості молодшого школяра засобами інноваційних педагогічних технологій. *Початкова школа*. 2016. №6. С. 5-8.

36. Ковач І. Ю., Кузьма-Качур М. І. Використання технології ейдетики на уроках у початковій школі. URL: http://dspace-s.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/4445/1/Use_of_eidetics_technologies_in_primary_school_lessons.pdf (дата звернення: 14.12.2023).

37. Козак О. Я. Впровадження інноваційних технологій на уроках у початковій школі. *Обрії педагогічних знань: теорія, новації, практика* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Миколаїв, Україна, 09 червня 2020 року). Миколаїв : Центр прогресивної освіти «Генезум», 2020. С. 239-243.

38. Конограй І. Врахування вікових особливостей у процесі розвитку навчально-пізнавальної діяльності здобувачів початкової освіти. *Дошкільна і початкова освіта: реалії та перспективи*: збірник наукових статей студентів, магістрантів та молодих науковців. Суми : ФОП Цьома С. П., 2023. С. 134-138. URL:https://www.sspu.edu.ua/images/2023/docs/nauka/konf/zbirka_konferenciyi_2504_9016e.pdf#page=134 (дата звернення: 10.12.2023).

39. Конончук Н. В., Ковалінська І. Ю. Моделювання уроків української літератури засобами ейдос-технології. *Шкільна літературна освіта: традиції і новаторство. XI Волошинські читання*: зб. матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції / за заг. ред. Т. О. Яценко. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2023. 300 с. С. 121-127.

40. Концепція Нової української школи (оновлено) [Електронний ресурс]. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch2016/konczepczyia.html> (дата звернення: 10.10.2023).

41. Котик Т., Долинська Н. Ейдетика, мнемотехніка: сутність понять, їх значення для формування вміння вчитися в молодшому шкільному віці. *Лінгвістика й лінгводидактика: здобутки і перспективи розвитку*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих науковців

(м. Одеса, 02-03 грудня 2021 р.) [Електронне видання]: зб. тез / редкол. Т. О. Євтушина. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2021. С. 57-61. URL: http://dspace.pdpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/13367/1/%D0%97%D0%91%D0%9B%D0%86%D0%9D%D0%93%D0%92%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%98%D0%9A%D0%90_2021%20%284%29.pdf#page=58 (дата звернення: 18.12.2023).

42. Коцюбанська Н. І. Діагностика та розвиток пам'яті у дітей. Методичні рекомендації. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський багатoproфільний навчально-реабілітаційний центр, 2014. 60 с.

43. Крива М., Калагурка Х. Використання ейдетичних прийомів під час вивчення інтегрованого курсу «Я досліджую світ». *Україна на шляху відновлення: завдання науки і освіти в європеїзації держави* : матеріали Всеукраїнської міжгалузевої науково-практичної онлайн-конференції (Київ, 17–19 травня 2023 року) / Уклад.: Л. І. Ткаченко, В. М. Шульга. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2023. С. 537-540.

44. Лошак О. А. Ейдетика як найефективніший метод запам'ятовування віршів. 1 клас: метод. посіб. Хмельницький : Хмельницьке навчально-виховне об'єднання №5, 2013. 54 с.

45. Лялька Л. Я. Практичне застосування методів мнемотехніки. *Урок. ОСВІТА. UA*. URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/44485/ (дата звернення: 05.02.2024).

46. Максимович О. Моделювання розвитку успішної особистості школяра. *Початкова освіта*. 2015. №2(746). С. 4-12.

47. Махлинець Е. В., Кобаль В. І. Мнемотехніка в умовах Нової української школи. *Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів* : збірник тез доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції (16 травня 2024 р., м. Мукачеве). Мукачеве : Вид-во МДУ, 2024. С. 135-136. URL:

http://dspaces.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/11663/1/Mnemotechnics_in_the_conditions_of_the_New_Ukrainian_School.pdf (дата звернення: 20.08.2024).

48. Медвідь Л. Використання ейдетики в навчанні молодших школярів в Новій українській школі. *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти*: збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 6-7 липня 2022 р.) / за ред. Н. О. Пахальчук; О. П. Демченко; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, факультет дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля, 2022. Вип. 11. С. 259-261.

49. Мельник Л., Любченко Н. Сучасне навчальне заняття у контексті Нової української школи. *Нова педагогічна думка*. 2024. №1(117). С. 17-22.

50. Митник О. Розвивальне освітнє середовище у початковій школі як чинник становлення успішної особистості у соціумі. *Початкова школа*. 2016. №5. С. 1-4.

51. Нечипоренко О. Таємниці ейдетики. *Початкова освіта*. 2014. №13. С. 4-15.

52. Нова українська школа : poradnik dla vchytelja / zag. red. N. M. Bibik. Kyiv : TOV «Vydavnychij dim «Plyady», 2017. 206 s.

53. Остапенко Г. С. Українська мова та читання : підруч. для 3 кл. закл. загал, серед, освіти (у 2-х част.). Ч. 1. Київ : Світич. 2020. 144 с.

54. Остапенко Г. С. Українська мова та читання : підруч. для 3 кл. закл. загал, серед, освіти (у 2-х част.). Ч. 2. Київ : Світич. 2020. 144 с.

55. Остапенко Т. В. Ейдетичні техніки як засіб розвитку творчого потенціалу учнів на уроках словесності. *Мова і соціум: етнокультурний аспект* : Матеріали VII Міжнародної наукової інтернет-конференції молодих учених (м. Бердянськ, 18–19 жовтня 2018 р.) : [збірник тез] / [гол. ред. М. М. Греб]. Бердянськ : БДПУ, 2018. С. 76-79.

56. Петрова О. Л. Формування мовленнєвої компетенції в учнів початкових класів засобами ейдетики. *Формування дидактичної компетентності педагогів дошкільної та початкової освіти* : збірник науково-методичних праць / за заг. ред. В. Є. Литнєва, Н. Є. Колесник, Т. В. Наумчук. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. С. 426-432. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/42974396.pdf#page=426> (дата звернення: 25.11.2023).

57. Пономарьова К. І., Гайова Л. А. Українська мова та читання : Підручник для 3 класу ЗЗСО (у 2-х частинах) : Частина 1. Київ : УОВЦ «Оріон», 2020. 160 с.

58. Поясик О. І. Реалізація технології ейдетики у практиці початкової школи Карпатського регіону. *Актуальні проблеми педагогіки початкової школи в контексті освітньої реформи* : зб. наукових праць / укл. Поясик О. І., Слипанюк О. В., Ковальчук М. П. Івано-Франківськ : НАІР, 2021. С. 54-60.

59. Прокопенко Л. В. Технологія ефективного засвоєння інформації. *Педагогічна майстерня*. 2018. № 9. С. 34-37.

60. Проніна А. В. Упровадження елементів ейдетики на заняттях з дітьми у початковій школі. Переяслав-Хмельницький, 2015. 102 с.

61. Романюк А. А. Особливості застосування сучасних засобів наочності у початковій школі в контексті нових педагогічних парадигм. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти*. 2016. Вип. 13(2). С. 140-144.

62. Савченко О. Я. Українська мова та читання : Підручник для 3 класу ЗЗСО (у 2-х частинах) : Частина 2. Київ : УОВЦ «Оріон». 2020. 160 с.

63. Сергєєва О. А. Тест «Лаконічне запам'ятовування 10 слів». *На Урок*. URL: <https://naurok.com.ua/test-lakonichne-zapam-yatovuvannya-10-sliv-124626.html> (дата звернення: 12.04.2024).

64. Соболев Г. Активізація читацької діяльності учнів у творчому осередку нової української школи. *Наукові перспективи та методичні*

інновації в розвитку початкової освіти : збірник матеріалів I Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (м. Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 18 квітня 2024 р.) / редкол.: Н. Олійник, В. Імбер, Н. Казьмірчук, Г. Кіт, Н. Комарівська, Л. Любчак, Н. Стахова, Ю. Бондар; за заг. ред. Н. Олійник. Вінниця, 2024. Вип. 1. С. 425-428. URL: https://kikpip.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/94/2024/05/zbirka_naukovi-perspektyvy_vinnytsia_2024.pdf#page=425 (дата звернення: 12.08.2024).

65. Стеблюк С., Хома О. Збагачення активного словника молодших школярів на уроках української мови у сучасній початковій школі. *Актуальні питання гуманітарних наук. Педагогіка*. 2023. Вип. 60. Т. 4. С. 170-175.

66. Сумарук В. Візуалізація як засіб формування читацької компетентності молодших школярів. *Збірник наукових праць студентів і магістрантів педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; педагогічний факультет ; [відпов. секр. Н. В. Бахмат]. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2023. Вип. XIX. С. 367-370.*

67. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти: 1-2 та 3-4 класи. Київ : Видавництво «Світоч», 2019. 366 с.

68. Ткачук М. В. Впровадження ейдетичних технік в освітній процес Нової української школи. *Теорія і практика сучасної науки та освіти* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів, 20-21 червня 2022 року. Львів : Львівський науковий форум, 2022. С. 39-42. URL: http://lvivforum.inf.ua/save/2022/2021.06.2022/_%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf#page=40 (дата звернення: 14.11.2023).

69. Федевич Н. З. Особливості використання методики ейдотехніки. *На урок*. URL: <https://naurok.com.ua/vistup-osoblivosti-vikoristannya-metodiki-eydotehniki-296905.html> (дата звернення: 05.11.2023).

70. Хало З., Воробель М. Використання методів і прийомів ейдетики для розвитку пам'яті та образного мислення в учнів на уроці іноземної мови. *Перспективи та інновації науки*. 2022. №3(8). С. 108-115.
71. Цуркан Н. Ейдетика як метод розвитку пам'яті в учнів початкової школи. *Початкова школа*. 2020. № 7. С. 44-46.
72. Чепурний Г. А. Мнемотехніка: технологія ефективного засвоєння інформації в умовах сучасної освіти. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 208 с.
73. Чепурний Г. А. Освітня мнемотехніка : навчально-методичний посібник. 3-тє вид., оновл. зі змін. та доповн. Тернопіль : Мандрівець, 2020. 152 с.
74. Шинкаренко М. С., Ткаченко О. М. Формування ейдетичної культури молодших школярів засобами інноваційних технологій. URL: <https://conference.pu.if.ua/forum/files/22032017/3/Shinkarenko.pdf> (дата звернення: 04.12.2023).
75. Шумейко Т., Фінік Є. Ейдетика як інваріант сучасної комунікативної методики. *Україна та ЄС: подолання технічних бар'єрів у торгівлі: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 18–19 березня 2015 р. /відп. ред. В. А. Осика*. С. 419-423.
76. Ярошенко А. Використання методів ейдетики на уроках літературного читання в початковій школі. *Збірник наукових праць студентів і магістрантів педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; педагогічний факультет ; [відпов. секр. Н.В. Бахмат]. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2024. Вип. XX. С. 342-345.*